

Norske trolldomsprosesser

Prosessnummer: 669b

Tiltaltes navn: Maren i Haldorsgård

Årstall: 1580-tall

Sted: Bergen i Hordaland

Troldkarll til ordtz for de Orsager som samme schrifftelig an-
 suar i sig sielff formeller, Da stod nu forne Troldkarll Oluff
 Gousdall, oc bekiende epter som tilforne antegnit war Ao. 90.
 denn 2 Septembris at haffue lerdt Troldomskaanst hos Marine
 i Haldorsgaardt som nogle aar siden bleff brendt for henndis
 misgierninger, Och bekiendet sig att haffue ein dieffuell till
 hanns Patron som hannd kallede Mammet, oc sagde att were
 suart oc lödenn som ein hundt som haffde epterfuldt hannom,
 Och derhos bekiende Orsagenn huorledes hannd först bleff
 Openbarit med sin Troldoms-Kaanst, at ein troldquinde wed
 naffn Mumpe Guron som siden bleff brenndt hun först wdlagde
 honnom, Da lod Jörgenn Nielsen fougden hannom antaste her
 i Nordhordleen och forschicke hannom til Bergenhuss, Derepter
 fremförde fougden tuende widnisk. offuer hannom wed naffn
 Östenn paa Dall, Nicolaus paa Gresdall, oc Gundwor paa Sundt
 som witnede huorledes forne Troldkarll wdj eit bryllup for-
 giorde en dreng som tiente forne Nicolaus wdi saa maade, att
 denn tidt forne dreng war schencker wdi forne Bryllup da bad
 forne Troldkarll att drenngenn schulle giffue sig dricke wdj ein
 Skaall, saa gaff samme Dreng hanom Berme wdj Skaallenn att
 dricke, da sagde hannd thill drenngenn, Du skallt well betale
 mig dette, Sijdenn gick drenngenn wdj marckenn oc laugde sig
 oc bleff stoffliggendis somm hannd haffde werit dödt, Blaanede
 oc Sortnede som ein gast, Da kom der nogle thill forne Trold-
 karll oc sagde at hannd haffde wist giordt samme Dreng ildt,
 Och bade hannom böde det igienn Da swarede samme Trold-
 karll at hand wille see huad hannd kunde giöre, Saa tog
 hannd tuo tomme tönner, och satte ein hos huer sijde wed
 Drenngenn, Threen op oc stod paa huer tönne med ein fod
 offuer drenngenn, bucket sig op oc Nedt oc strög aff sit Hoff-
 uet paa Drenngenn, steg saa ned bad folcket bere Drenngenn
 I eit Huss som de oc giorde oc samme natt döde Drenngenn,
 Huilket forne Oluff Gousdall enndnu som tilforne bekienddet
 saaledis att were tilgaaet, foruden nogen andenn Ordt, hand

ten Len, som Christopher Parsberg, K. Maj.s Embedsmand paa Roskilde Gaard, til des udi Verge havt haver, mod en aarlig Afgift af den visse og uvisse Rente 200 gamle Daler, regnendes fra Philippi et Jacobi Dag sidstforleden udi nærværendes Aar; for Told, Sise og Vrag [etc. som i næstforeg. Uddr.] Kjøbenhavn 17 Juni 1592. R. II. 167. Afskr. V. 150. (Uddr.)

Peder Thott, Lagmanden, Borgermestere og Raadmænd udi Bergen finge Brev, M. Anders Foss's Hustru anrørendes.

C. IV. V. G. t. Hvad os elskel. høilærd Mand M. Anders Foss, Superintendent udi Bergen Stift, hans Hustru, os elskel. Maren Robertsdatter, underd. til os haver suppliceret og sig beklaget udaf en Troldkarl og tvende Kvinder nogen Ord og Tale skal være paasagt, som hendes Ære, Lempe og gode Rygte skal være anliggendes, hvilke Ord og Tale hun formener dennem ikke med Sandhed hende skulle kunne overbevise, meden hende [af] dennem løgnagtigen paasagt at være, underd. begjeredes derudinden at forhjælpes til Rette, eftersom I af hosliggende hendes Supplicats ydermere have at forfare. Thi bede vi eder og ville, at I derom forfarer al Leilighed og siden derudinden imod for^{ne} trende Personer forhjælper hende at maa vederfares, hvis Lov og Ret er, saa at altingest maa gange lovligen, christeligen og ret til. Cum claus. consv. Kjøbenhavn 19 Juni 1592. T. II. 185. Afskr. V. 514.

Hans Pederssøn [Litle], Norges Riges Kantsler, fik K. Maj.s Bevilling at maa aarligen kvit og fri uden al Afgift oppebære Kronens Part af Korntienden af Eker Sogn udi Bragernes Fogderi, ad gratiam. Kjøbenhavn 23 Juni 1592. R. II. 167. Afskr. V. 150.

Hans Pederssøn [Litle] til Sæm, Norges Riges Kantsler, fik Forleningsbrev paa Mariæ Kirkes Provsti udi Oslo med al des Rente, vist og uvist, atskulle have uden Afgift, emeden og al den Stund han er udi Norges Riges Kantslers Bestilling, dog saa at han intet skal befatte sig med Told, Sise og Vrag, som udi for^{ne} Provsti falde kan, meden det skal komme K. Maj. alene tilbedste og Lensmanden paa Akershuus paa K. Maj.s Vegne det at skulle oppebære og aarligen derfor gjøre Rede og Regnskab. Kjøbenhavn 29 Juni 1592. R. II. 168. Afskr. V. 151. (Uddr.)

Hannibal Gyldenstjerne fik Brev at lade Jørgen Rø-